

RÄDDNINGSVÄSENDET

Ajankohtaista pelastustoimesta

Yksikön johtaja Pasi Rynnänen

SM PEO

Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta –yksikkö

PELASTUSPALVELUSEMINAARI 30

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Toimintaympäristön muutokset

Turvallisuusympäristön muutos

Keskinäisriippuvuuksien lisääntyminen
Poikkihallinnollisen suunnittelun ja toiminnan tarve

Ilmastonmuutos
Sään ääri-ilmiöt ja niihin varautuminen

Ilmiöt

Eriarvoistuminen

Onnettomuudet kasaantuvat, alueet eriarvoistuvat

Väestön ikääntyminen

Tehtäväprofiilin muutokset, onnettomuuksien lisääntyminen, turvallistaminen

Harva-alueet vs. väestön keskittyminen

Toimintakykyinen henkilöstö, toimintavalmius

Teknologinen kehitys

Riippuvuus sähköstä ja teknologiasta, osaaminen

Keskeiset painopisteet

Valtakunnallisesti tulee varmistaa

- kyky vastata kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin riskeihin ja tarpeisiin,
- pelastustoimen suorituskyky ja voimavarat,
- pelastustoimen palvelujen järjestäminen.

- Pelastustoimen laskennallinen rahoitus määräytyy
 - Asukasmäärän (65 %)
 - Asukastiheyden (5 %) ja
 - riskitekijöiden mukaan (30 %)
- Lisärahoitus jälkikäteen toteutuneiden kustannusten ja mahdollisesti lisättyjen tehtävien perusteella

Pelastustoimen palveluverkko on turvattava

- Pelastustoimi on ihmisten turvallisuudelle tärkeä lähipalvelu. Henkilöstön saatavuus on turvattava myös harva-alueilla. Myös sopimuspalokuntien toiminta ja vetovoima on turvattava.
- Pelastusopiston perusrahoitus on varmistettava pysyvästi. Pelastajakoulutus tulee kaksinkertaistaa.
- Vuoteen 2030 mennessä eläköityy 1 400 työntekijää. Lisäksi tarvitaan yli 1 000 uutta pelastajaa.
- Nykyisellä rahoituskehyksellä koulutus supistuu vuodesta 2024.

Varautumista ja väestönsuojelua on vahvistettava

- Perusta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimiselle rakennetaan hoitamalla pelastustoimen päivittäisiä tehtäviä ja ylläpitämällä valmiutta.
- Suomen turvallisuustilanteen muutos edellyttää panostusta väestönsuojeluun ja valmiussuunnitteluun.
- Väestönsuojelujärjestelyjä tullaan kehittämään valtakunnallisen selvityksen pohjalta.

Hyvinvointialueiden ohjauksen toimeenpano on varmistettava

- Pelastustoimen järjestämistehtävän siirto toteutuu hallitusti kaikilla alueilla hyvässä yhteistoiminnassa.
- Pelastustoimi on vahvistanut rooliaan varautumisen asiantuntijana.
- Valtion ohjausjärjestelmän resurssointi vastaa ohjaustehtäviä.
- Pelastustoimen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän jatkokehittäminen ja käyttöönotto HV-alueilla.

Kansainvälisen yhteistyön tiivistymiseen varauduttava

- Materiaaliapu Ukrainaan ja EU:n pelastuspalvelumekanismi
- Pohjoismainen yhteistyö
- NATO-asiat siviilivalmiuden osalta.
- EU-yhteistyö, ml. yhteisten kapasiteettien kehittäminen (rescEU) sekä osallistuminen valmiussirtoihin.

Miten pelastustoimea uudistetaan?

Valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle

- Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021, 8 §) mukaan VN vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita sekä onnettomuusuhkia ja muita uhkia vastaavan laadukkaan ja kustannusvaikuttavan pelastustoimen järjestämiselle.
- Tavoitteet ovat hyvinvointialueiden pelastustoimen tavoitteita ja valtakunnallisesti merkittäviä palvelujen uudistus- ja kehittämistavoitteita sekä linjauksia lainsäädännön ja suorituskyvyn kehittämisen suuntaviivoiksi.
- Tavoitteet ohjaavat pelastustoimen valtakunnallista sekä hyvinvointialueen pelastustoimen kehittämistä ja palvelutasopäätöksen valmistelua.
- Tavoitteiden toteutumista on seurattava ja arvioitava vuosittain. Tavoitteita on tarvittaessa muutettava, aloite voi perustua hyvinvointialueen, SM:n tai VM:n esitykseen.

Strategiset tavoitteet 2023-2026, luonnos versio 5

1. Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.
2. Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.
3. Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna.
4. Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa.
5. Pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin.
6. Pelastustoimen palveluiden ja tehtävien valtakunnallinen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen perustuvat tiedolla johtamiseen ja yhtenäiseen tiedonhallintaan.
7. Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta.
8. Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa.
9. Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä.

Pelastustoimen neuvottelukunta

- Sisäministeriön yhteydessä toimii pelastustoimen neuvottelukunta, jossa on hyvinvointialueiden sekä sisäministeriön ja muiden hyvinvointialueiden ohjauksesta vastaavien ministeriöiden edustus.
- Neuvottelukunnan asetti valtioneuvosto 29.9.2022.
- Toimikausi: 3.10.2022–31.5.2025.
- Tehtävät:
 - 1) seurata ja arvioida pelastustoimen järjestämisen kehitystä;
 - 2) tehdä ehdotuksia pelastustoimen valtakunnallisiksi tavoitteiksi sekä käsitellä 8 §:n 4 momentissa tarkoitetut sisäministeriön aloitteet ja hyvinvointialueiden esitykset niiden muuttamiseksi;
 - 3) edistää pelastustoimen tiedonhallinnan strategisten tavoitteiden toteutumista;
 - 4) käsitellä hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita ja muita pelastustoimen kehittämistarpeita;
 - 5) käsitellä muita periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevia valtion toimenpiteitä;
 - 6) edistää valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden yhteistyötä.

Neuvottelukunta voi kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita sekä tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita. Neuvottelukunnalla voi olla jaostoja asioiden valmistelua varten.

Pelastustoimen ja häätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistaminen

- Tavoitteena on uudistaa pelastustoimen ja häätäkeskustoiminnan koulutusjärjestelmä vastaamaan kansallisia tarpeita ja toimintaympäristön muutoksia.
- Työryhmän hankeraportti sisältää koulutusjärjestelmää (tutkinnot, tutkintotasot, rahoitus, järjestäminen) koskevia ehdotuksia.
- Aikataulu 2022:
 - Lausuntokierros käynnissä
 - Muutokset raporttiin marraskuu
 - Sisäministerille päätettäväksi marras-joulukuu
- Päätösten jälkeen 2023-2024 sisäministeriössä käynnistyy lainsäädäntöhanke ja koulutuksen toteuttamishanke Pelastusopistolla.

Pelastuslain uudistaminen

HE 184/2022 vp

- Siviilivalmiusneuvottelukunta SM:n yhteyteen
- Määritelmät pelastustoiminnan yhteistyöalueesta ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavasta pelastuslaitoksesta
- Pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista, tilannekuvatoimintaa ja niiden suunnittelua koskeva sääntely
- Pelastustoiminnan valtakunnallista johtamista, tilannekuvatoimintaa ja niiden suunnittelua koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi
- Metsäpalovaroitus ja ruohikkopalovaroitus ehdotetaan yhdistettäväksi maastopalovaroitukseksi
- Asuntojen palovaroittimien hankinta- ja kunnossapitovelvollisuutta ehdotetaan muutettavaksi niin, että vastuut kohdentuisivat asukkaan sijasta rakennuksen omistajalle
- ym

Sisäministeriön muita ajankohtaisia

- Pelastustoimen järj.L:n asetusvalmistelut meneillään (mm. HVA seuranta ja arviointi, palvelutasopäätös, omavalvonta).
- Pelastustoimen investoinnit osana HVA-investointisuunnitelmaa tarkastelussa (yhteistyö STM, SM, VM).
- AVlen ja alueen pelastustoimien selvitykset ja arvioinnit pelastustoimen palveluiden tilasta sisäministeriölle 31.10.2022 mennessä (HVA-neuvottelut 2-3/2023).
- Pelastustoimi hyvinvointialueilla –aluekierros 11.8.–4.11.2022.
- Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen päivittäminen: tavoiteaikataulu 31.12.2023
- Valtakunnallisen ja alueellisen johtamisjärjestelmän kehittäminen- hanke
- rescEU –hakemus

Kiitokset mielenkiinnosta!

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi